

Psychometric Properties of the Sexual Sensation Seeking Scale among the Iranian Online Population

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در میان جامعه‌ی آنلاین ایرانی

Shalaleh Hosseinnezhad Hallaji Ph.D student

Department of Psychology, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran

Ali Khademi. Ph.D

Department of Psychology, Psychological Researches Center, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran

Marziyeh Alivandi Vafa. Ph.D

Department of Psychology, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Ahmad Esmali. Ph.D

Department of Psychology, Faculty of Humanities, Maragheh University, Maragheh, Iran

شلاله حسین نژاد حلاجی

گروه روانشناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

*علی خادمی

گروه روانشناسی، مرکز تحقیقاتی روانشناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

مرضیه علیوندی وفا

گروه روانشناسی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

احمد اسمعلی

گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مراغه، مراغه، ایران

چکیده

هدف این پژوهش بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در میان جامعه‌ی آنلاین ایرانی بود. این پژوهش از نوع مطالعات روان‌سنجی بود و جامعه‌ی آماری شامل کلیه‌ی افراد فعال در سایت‌های شبکه‌های اجتماعی در سال ۱۳۹۹ بودند. حجم نمونه، ۶۰۱ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. جمع‌آوری داده‌ها به‌صورت پیمایشی با مقیاس هیجان‌خواهی جنسی (Kalichman & Rompa, 1995)، سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی (Reid et al., 2011) و پرسش-نامه شخصیت زاکرمن-کلمن (Aluja et al., 2006) صورت گرفت و داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آلفای کرونباخ، تحلیل عاملی اکتشافی، همبستگی پیرسون و آزمون t مستقل مورد تحلیل قرار گرفت. در نتایج تحلیل عاملی اکتشافی دو عامل جستجوگری هیجان‌های جنسی فیزیکی و جستجوگری هیجان‌های جنسی پرخطر به‌دست آمد که مجموعاً ۵۶/۲۹٪ از واریانس کل مقیاس را تبیین کردند. پایایی از طریق آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۸ و برای هر یک از زیرمقیاس‌ها ۰/۸۲ و ۰/۷۹ به‌دست آمد. علاوه بر این، مقیاس از روایی همگرای و افتراقی کافی برخوردار بود و با سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی و عوامل شخصیتی اضطراب-روان‌رنجورخویی، هیجان‌خواهی تکانشی، پرخاشگری-خصوصیت ارتباط مثبت داشت ($p < 0/01$).

واژه‌های کلیدی: مقیاس هیجان‌خواهی جنسی، ویژگی‌های

روان‌سنجی، شبکه‌های اجتماعی

Abstract

The aim of this study was to investigate the psychometric properties of the Sexual Sensation Seeking Scale among the Iranian online population. The research method was psychometric study and the statistical population included all people active in social networking sites in during 2020 year. Sample size, 601 people were selected via convenience sampling. Data collection by online survey questionnaire of Sexual Sensation Seeking Scale (Kalichman & Rompa, 1995), Hypersexual Behavior Inventory (Reid et al., 2011), and Zuckerman – kuhlman Personality Questionnaire (Aluja et al., 2006), and data were analyzed using Cronbach's alpha test, Exploratory Factor Analysis, Pearson correlation and Independent t-Test. Exploratory Factor Analysis yielded two components: Physical Sexual Sensations Seeking and Risky Sexual Sensations Seeking, which together accounted for 56.29% of the total variance. Reliability was obtained through Cronbach's alpha 0/88 for the total scale, and 0/82 and 0/79 for each factor. Moreover, the scale had adequate convergent validity and was positively related to hypersexual behavior, neuroticism-anxiety, sensation seeking, and aggression-hostility ($P < 0/01$).

Keywords: Sexual Sensation Seeking Scale, psychometric properties, social networking

مقدمه

(Kalichman & Rompa, 1994) صفت هیجان‌خواهی مشتق شده با رابطه جنسی را مطرح کردند، و آن را هیجان‌خواهی جنسی (Sexual sensation seeking) نامیدند که به صورت "نیاز به تجربیات متنوع، جدید و پیچیده جنسی و آمادگی به قرار گرفتن در معرض خطرات جسمی و اجتماعی برای افزایش و تقویت هیجان‌ات جنسی" توصیف می‌شود (Kalichman & Rompa, 1994; Kalichman et al., 1995). این مقیاس بیشتر برای ارزیابی ماجراجویی جنسی یا خطرپذیری جنسی نوجوانان و بزرگسالان طراحی شده است که شامل ۱۱ آیتیم می‌باشد و برای استفاده در زنان و مردان در همه گروه‌های سنی تهیه شده است. همچنین پایایی و همسانی درونی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ 0.75 گزارش شده است، و ثبات زمانی مقیاس برای دو هفته با استفاده از ضریب آزمون-بازآزمون بالا بود ($r = 0.78$). تجزیه و تحلیل‌های اعتبار همگرایی، واگرایی و افتراقی نیز با استفاده از مقیاس‌های رفتارهای جنسی پرخطر و اجبارگری جنسی مطلوب گزارش دادند (Kalichman & Rompa, 1995). هیجان‌خواهی جنسی با فزون‌کنشی جنسی (hypersexuality) و اجبارگری جنسی (Sexual compulsivity) مرتبط بوده است که به‌طور گسترده، ناتوانی در کنترل رفتارهای جنسی را توصیف می‌کند و با تمایل به اشتغالات ذهنی و رفتارهای جنسی فزون‌کنشی مشخص می‌گردد. بنابراین، با اختلال فزون‌کنشی جنسی که در رفتارها و افکار جنسی شدید، مداوم و غیرقابل کنترل شباهت‌های مفهومی دارد (Kastner & Sellbom, 2012; Chen, Yang, & Su, Zheng, Ding & et al, 2018; Seyed Hashemi & Saadat, 2018). هیجان‌خواهی جنسی یک بُعد رفتاری از هیجان‌خواهی است و نباید جایگزینی برای این سازه تلقی گردد. این سازه یک پیش‌بین قوی برای مصرف مواد مخدر و رفتارهای جنسی پرخطر می‌باشد که در افراد دارای هیجان‌خواهی جنسی بالا، نوشیدن بیشتر مشروبات، جست‌وجوگری برای تجارب بیشتر و جدید جنسی گزارش شده است (Kalichman et al., 1994; Kalichman & Rompa, 1995). از لحاظ دامنه‌ی پژوهش‌های مرتبط، با اینکه از سال ۱۹۹۴ تحقیقات زیادی در ارتباط با هیجان‌خواهی جنسی در کشورهای آمریکا (Gaither & Sellbom, 2003)، اسپانیا

عوامل روانی-عاطفی در بروز مشکلات جنسی اهمیت قابل توجهی دارند و تعداد قابل توجهی از مطالعات نقش شخصیت را در بسیاری از رفتارها و اختلالات انسانی مورد بررسی قرار داده‌اند و اخیراً مطالعاتی برای بررسی رابطه احتمالی صفات شخصیتی و رفتارهای جنسی آغاز شده است (Allen, & Walter, 2018; Velten, Brailovskaia, & Margraf, 2018). با اینکه مدل‌های مختلف شخصیتی در این حوزه مورد بررسی قرار گرفته است، اما اکثر این مطالعات بر روی پنج عامل بزرگ شخصیت (برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، وجدان‌گرایی، توافق‌پذیری و روان‌رنجورخویی) متمرکز شده است (Allen, & Walter, 2018). شکافی که به نظر می‌رسد نیازمند توجه بالینی باشد. مرور ادبیات پژوهشی نشان می‌دهد که در چند دهه‌ی گذشته نقش متغیر هیجان‌خواهی (Sensation seeking) در تبیین مشکلات جنسی مورد توجه محققان بوده است (Alipour, Saeidpour, & Hasani, 2015; Donohew, Zimmerman, Cupp, Novak, Colon & et al, 2000). (Eysenck, 1965) و (Gray, 1967) آن را با صفت برون‌گرایی مرتبط دانسته‌اند، که به اشخاصی با فعال‌سازی قشری کمتر و به دنبال تجربه هیجانی برای بالا بردن سطوح پایین برانگیختگی خود هستند و نسبت به سیگنال‌های پاداش حساس‌تر هستند را دربر می‌گیرد. (Cloninger, 1986) از اصطلاح نوجویی (Novelty seeking) برای اشاره به واکنش‌های فرد به نشانه‌های برجسته هیجانی استفاده کرده است. افراد با سطوح بالاتری از نوجویی، فعالیت مکرر اکتشافی و تهییج شدید در طول تحریک هیجانی و رفتارهای رویکردی برای سیگنال‌های پاداش نشان می‌دهند که این‌ها منجر به ناهماهنگی در روابط و بی‌ثباتی در تلاش‌ها می‌شود.

هیجان‌خواهی یک صفت شخصیتی است که از چهار بُعد تجربه‌طلبی، ماجراجویی، ملال‌پذیری و گریز از بازداری تشکیل شده است. هیجان‌خواهی بر مبنای یک مدل زیستی روانی اجتماعی است که متأثر از عوامل ژنتیکی، بیولوژیکی، روان‌شناختی و اجتماعی است (Zuckerman, 1983). در سال ۱۹۹۴ (Kalichman, Johnson, Adair, Rompa, Multhauf)

جامعه‌ای نیز نوع آن با جوامع دیگر فرق دارد (Seyed hashemi et al., 2019). متأسفانه در داخل کشور در ارتباط با مسائل و مشکلات جنسی با چالش‌ها و محدودیت تحقیقات مواجه هستیم (Shirmohammadi, Shahriari, Gooshki, & Kohan, 2018)، و بیشتر کارهای مداخلاتی و تشخیصی بر اساس ملاک‌های ذهنی بوده و هیچ یک به مطالعات علمی دقیق استناد داده نمی‌شود و علت آن هم نبود ابزارهای دقیق برای انجام مطالعات می‌باشد (Komeili & Bolhari, 2018; Seyed hashemi et al., 2019). از این‌رو بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در جامعه ایرانی ضروری می‌باشد. بر این اساس، سوالات پژوهش عبارت بودند از:

۱. آیا بین مقیاس هیجانی خواهی جنسی با سن و جنسیت نمونه‌ی مورد مطالعه همبستگی وجود دارد؟
۲. آیا مقیاس هیجان‌خواهی جنسی از روایی محتوایی مطلوبی در نمونه‌ی مورد مطالعه برخوردار می‌باشد؟
۳. عوامل اصلی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در نمونه‌ی مورد مطالعه کدامند؟
۴. آیا مقیاس هیجان‌خواهی جنسی از پایایی مطلوبی در نمونه‌ی مورد مطالعه برخوردار می‌باشد؟
۵. روایی همگرایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی چگونه است؟
۶. روایی همگرایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با پرسش‌نامه شخصیت زاگرن-کلمن چگونه است؟
۷. روایی افتراقی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در افراد دارای رفتار فزون‌کنشی جنسی چگونه است؟
۸. توزیع نمرات هنجار (نمره Z و T) مقیاس هیجان‌خواهی جنسی بر حسب جنسیت چگونه است؟

روش

روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه: این پژوهش از نوع مطالعات روان‌سنجی بود. جامعه آماری پژوهش، کلیه افراد فعال در سایت‌های شبکه‌های اجتماعی (کانال‌ها و گروه‌های مختلف تلگرام، فیس‌بوک و توئیتر) از تیر تا شهریور ۱۳۹۹ بودند که به‌صورت پیمایشی و با پرسشنامه‌ی آنلاین در

(Ballester-Arnal, Ruiz-Palomino, Espada-Sánchez, Morell-Mengual, & Gil-Llario, 2018; Santos-Iglesias, Moyano, Castro, Granados, & Sierra, 2018; Oliveira Santos, Ferreira, Duarte & da Conceição, 2017)، و آلمان (Hammelstein, 2005)، در گروه‌های سنی (برزگسالان و نوجوانان) و جنسی (گرایش و هویت‌ها) مختلف صورت گرفته است؛ اما تا به حال هیچ مطالعه‌ای در ایران به بررسی این سازه مهم و متغیرهای مرتبط با آن نپرداخته‌اند. به‌علاوه، با توجه به اهمیت نظری ابزارهای اندازه‌گیری برای تحقیقات و اقدامات مداخله‌ای (Seyed hashemi, Hosseinnazhad & Hosseinabadi, 2019) و اینکه در طول دو دهه‌ی گذشته، هیجان‌خواهی جنسی به‌عنوان یکی از متغیرهای شخصیتی مناسب برای مطالعه‌ی رفتارهای جنسی پرخطر و سلامت جنسی ذکر شده است (Ballester-Arnal et al., 2018; Burri, 2017)، به نظر می‌رسد بررسی این سازه در بافت فرهنگی کشور از اهمیت زیادی برخوردار باشد. با اینکه شروع تحقیقات بر روی سازه هیجان‌خواهی جنسی در گروه‌های از افراد آنلاین بوده است (Kalichman & Rompa, 1995; Kalichman et al., 1994)، ولی تحقیقات جدید بر روی کاربران اینترنتی و مسائل مرتبط با این فضا متمرکز شده است (Chen et al., 2018; Martín-Fernández, Marco, Romo, & Moyano, 2019). در داخل کشور نیز مطالعات اخیر اهمیت پرداختن به رفتارهای جنسی پاتولوژیکال در کاربران اینترنتی از گروه‌های جنسی و سنی مختلف، و تأثیر آن بر سلامتی روان افراد را نشان داده‌اند (Mahmood Alilou, Hosseinnazhad, Seyed Hashemi, Hosseinzadeh Khanmiri, & Esmaili Shahna, 2020; Seyed hashemi et al., 2019; Seyed Hashemi, Fathi Ahmadabadi, Yaghoubi, Hosseinzadeh Khanmiri, & Shokrani, 2020). تردیدی نیست که مسأله سلامت، پیشگیری و درمان اختلالات و ناهنجاری‌های رفتاری روز به روز اهمیت بیشتری در جهان کنونی می‌یابد. آمارهای منتشر شده حاکی از آن است که با وجود بهبود وضع زندگی و خدمات بهداشتی در جهان، میزان این مشکلات و رفتارهای پاتولوژیکال با سرعت بیشتری رو به افزایش است و در هر

جنسی مطلوب گزارش شده است (Ballester-Arnal et al., 2018). اندازه‌گیری این سازه، با مطالعات زیادی در دهه‌های گذشته از ویژگی‌های روان‌سنجی آن حمایت مستمر می‌کند (Burri, 2017). دو نمونه از سوالات این مقیاس عبارتند از: احساسات و تجربیات جنسی جدید و هیجان انگیز را دوست دارم؛ من تجربه روابط جنسی جدید و متنوع را دوست دارم. ترجمه و انطباق مقیاس: در ابتدا طبق روش پیشنهاد شده وایلند و همکاران (Wild et al., 2005) انجام شد. در ابتدا اجازه کتبی از نویسنده و طراح اصلی مقیاس کسب گردید و در مرحله‌ی بعد فرم انگلیسی این مقیاس توسط محققین و یکی از اساتید بخش زبان انگلیسی دانشگاه تبریز به صورت مستقل ترجمه شد. دو ترجمه مستقل با نظر یکی از اساتید روان‌شناسی این دانشگاه به یک فرم واحد تبدیل گردید. سپس فرم ترجمه شده مقیاس توسط دو نفر از دانشجویان دکتری بخش زبان انگلیسی با روش ترجمه معکوس (Back Translation) به انگلیسی برگردانده شد. این کار موجب اطمینان بیشتر از صحت ترجمه مقیاس گردید. با توجه به کارهای انجام شده تا مرحله مذکور، تصحیحات لازم انجام گرفته و پرسشنامه روی ۳۲ آزمودنی (با میانگین و انحراف معیار سنی، ۲۶/۱۵ و ۴/۵۳ سال) اجرا گردید. حین اجرا از آزمودنی‌ها خواسته شد تا سوالات مبهم را مشخص کنند. با نظر اساتید روان‌شناسی، تصحیحات لازم در خصوص سوالات مبهم اعمال گردید و مقیاس هیجان‌خواهی جنسی جهت اجرا در نمونه اصلی آماده‌سازی گردید.

سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی (Hypersexual Behavior Inventory): توسط رید، گاروس و کارپنتر (Reid, Garos & Carpenter, 2011) برای سنجش دقیق‌تر رفتارهای افراد درگیر در اختلال فزون‌کنشی جنسی طراحی شده است. این ابزار شامل ۱۹ گویه در سه بعد کنترل، پیامدها و مقابله بررسی می‌کند، و افراد پاسخ‌های خود را در یک مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) رتبه‌بندی می‌کند. پایایی مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس کلی ۰/۹۰ و زیر مقیاس‌های کنترل ۰/۹۵، مقابله ۰/۹۱ و پیامدها ۰/۸۹ به دست آمده است. اعتبار کلی آزمون و باز آزمون بالا بود ($r = 0.91$, $p < 0.01$). ویژگی‌های

میان آن‌ها اجرا شد. در این پیمایش به علت موجود و در دسترس نبودن هیچ‌گونه چارچوب نمونه‌گیری مشخص (برای نمونه‌گیری‌های آنلاین و مبتنی بر وب)، از نمونه‌گیری غیراحتمالی با استفاده از نمونه‌های در دسترس و داوطلبانه استفاده شد. حجم نمونه با در نظر گرفتن روش‌شناسی مورد استفاده برای این نوع مطالعات که به عنوان یک قاعده کلی، برای یک مقیاس ۲۰ آیتمی تعداد نمونه ۳۰۰ نفر کافی می‌باشد (DeVellis, 2017)، حجم نمونه‌ای معادل ۶۰۱ نفر برای مطالعه تعیین و انتخاب شدند. مسلماً انتخاب این حجم نمونه به مراتب بیشتر از نظر مطرح شده است. افراد تحت مطالعه، ۳۱۷ نفر زن (۵۲/۷ درصد) و ۲۸۴ نفر مرد (۴۷/۳ درصد) بودند که در رده سنی ۱۶-۶۵ سال، و دارای میانگین و انحراف معیار سنی برای زنان و مردان به ترتیب $33/12 \pm 10/03$ و $34/34 \pm 10/22$ سال می‌باشند.

ابزار سنجش

مقیاس هیجان‌خواهی جنسی (Sexual Sensation Seeking Scale): این مقیاس توسط کالیچمن و رومپا (Kalichman & Rompa, 1995) برای ارزیابی ماجراجویی جنسی یا خطرپذیری جنسی نوجوانان و بزرگسالان طراحی شده است که در اصل از مقیاس هیجان‌خواهی زاگرم، با مواردی که به طور خاص برای ارتباط جنسی تعریف شده است، گرفته شده است. مقیاس شامل ۱۱ آیتم است که برای استفاده در زنان و مردان در همه گروه‌های سنی تهیه شده است (Burri, 2017). شیوه‌ی نمره‌گذاری مقیاس به صورت لیکرت چهار درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۴ (همیشه) می‌باشد که با جمع‌بندی آیتم‌ها یک نمره کل ۱۱ تا ۴۴ به دست می‌آید؛ به طوری که هرچه نمره کل بیشتر باشد، فرد دارای صفات هیجان‌خواهی جنسی بیشتر است. کالیچمن و رومپا (Kalichman & Rompa, 1995) پایایی و همسانی درونی مقیاس را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۵ گزارش دادند، همچنین، ثبات زمانی مقیاس برای دو هفته با استفاده از ضریب آزمون-بازآزمون ($r = 0.78$) بود. از طرفی، تجزیه و تحلیل‌های اعتبار همگرایی، واگرایی و افتراقی این مقیاس با استفاده از مقیاس‌های رفتارهای جنسی پرخطر و اجبارگری

یعقوبی و محمدزاده (Lameei, Lameei, Yaghoubi, & Mohammadzadeh, 2014) در ایران ساختار عاملی و روایی این پرسشنامه را مطلوب گزارش داده‌اند و شخصیت ضریب پایایی بازآزمایی برای کل پرسشنامه ۰/۷۹، کرونباخ آلفای ۰/۶۴ و ضریب ICC ۰/۶۰ (P>۰/۰۰۱) به‌دست آورده‌اند. روایی همزمان این پرسشنامه از طریق تحلیل همبستگی با پرسشنامه شخصیتی آیزنگ معنی‌دار بود (P>۰/۰۰۵). پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۷۲ به‌دست آمد. دو نمونه از سوالات این مقیاس عبارتند از: سبک زندگی پر تحرک و مسافرت همراه با تغییر و هیجان زیاد را دوست دارم؛ از قرار گرفتن در موقعیت‌هایی که قادر به پیش‌بینی آن‌ها نباشم لذت می‌برم.

روش اجرا و تحلیل داده‌ها

شیوه اجرای پژوهش به این صورت بود که در ابتدا لینک پرسشنامه‌های پژوهش به‌صورت آنلاین در سایت‌های شبکه‌های اجتماعی فرستاده شد و از آن‌ها درخواست شد افرادی که دارای محدوده سنی ۱۶-۶۵ می‌باشند، به پرسشنامه‌ها آنلاین پاسخ دهند. به این صورت که به‌همراه لینک پژوهش توضیحاتی در مورد هدف پژوهش و گمنام بودن افراد شرکت‌کننده ارائه شده بود و در انتهای این یادداشت نوشته شده بود که رضایت دارم بعد از شرکت در این پیمایش، نتایج آن به‌صورت کلی تحلیل و در یک گزارش پژوهشی (مقاله) منتشر گردد. هم‌چنین به کاربران گفته شد که در هر زمان که مایل باشند می‌توانند از پاسخ‌گویی انصراف دهند. در مرحله بعد، تعداد ۶۷۳ نفر از کاربران سایت‌های شبکه‌های اجتماعی روی لینک پیمایش کلیک کرده‌بودند که از این تعداد شرکت‌کننده، ۱۰ نفر خارج از معیار سنی ورود به مطالعه بودند؛ ۸ نفر دارای IP مشترک بودند و ۵۴ پیمایش ناقص پاسخ داده‌شده بود که کنار گذاشته شدند. در مجموع ۶۰۱ پیمایش وارد مطالعه و تحلیل شدند. داده‌ها با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و برای تعیین روایی مقیاس از روایی محتوایی و روایی سازه (تحلیل عاملی اکتشافی) و برای تعیین

روانسنجی آن در ایران توسط شالچی و سیدهاشمی (Shalchi & Seyed Hashemi, 2017) بررسی شده است. پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۰ و برای سه زیرمقیاس کنترل، پیامدها و مقابله‌ای به‌ترتیب ۰/۸۲، ۰/۸۰ و ۰/۸۶ به‌دست آمده و روایی سازه آن توسط تحلیل عاملی تأییدی مطلوب گزارش شده است. پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ برای نمره کل ۰/۹۱ به دست آمد. دو نمونه از سوالات این مقیاس عبارتند از: افکار و تخیلات جنسی، حواس مرا از انجام وظایف مهم منحرف می‌کند؛ رابطه جنسی روشی برای مقابله با ناراحتی‌های عاطفی من فراهم می‌کند.

پرسش‌نامه شخصیت زاکرمن - کلمن (Zuckerman-kuhlman Personality Questionnaire):

این پرسش‌نامه نسخه ۵۰ گویه‌ای پرسشنامه شخصیت زاکرمن - کلمن می‌باشد (Zuckerman, 2002). شامل پنج بعد شخصیتی است و بر پایه الگوی پنج عاملی شخصیت زاکرمن قرار دارد. این پنج عامل عبارت است از: اضطراب - روان رنجورخویی، هیجان‌خواهی - تکانشی، مردم آمیزی، پرخاشگری - خصومت و فعالیت. هر یک از مقیاس‌های آن از ۱۰ گویه تشکیل شده است. آزمودنی پاسخ مورد نظر را برای هر گویه در مقیاسی دو گزینه ای (درست - غلط) ارائه می‌دهد. نحوه نمره‌گذاری به این ترتیب است که در برخی موارد گزینه درست "۱" نمره و غلط صفر نمره می‌گیرد؛ در برخی موارد دیگر درست صفر نمره و غلط "۱" نمره می‌گیرد. این نسخه از پرسشنامه با استفاده از داده‌های به دست آمده از چهار کشور: آمریکا، اسپانیا، سوئیس و آلمان توسط آلیوجا و همکاران (Aluja et al., 2006) طراحی شده است. ساختار ۱۰ گویه برای هر یک از عامل‌ها از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی به‌دست آمده است. متوسط ضریب آلفای کرونباخ برای هر پنج عامل بالاتر از ۰/۷۰ گزارش شده است، به استثناء ضریب آلفای به‌دست آمده در مقیاس پرخاشگری - خصومت که برابر با ۰/۶۶ به دست آمده است. لامعی، لامعی،

پایایی مقیاس از آلفای کرونباخ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام شد. مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در جدول ۱ ارائه شده است. داده‌های مربوط به میزان چگولگی و کشیدگی نشان می‌دهد که مقدار این آماره بین +۱ و -۱ قرار دارد و توزیع فراوانی نمرات مقیاس هیجان‌خواهی جنسی نرمال می‌باشند.

یافته‌ها
برای پاسخ به سوالات پژوهش، ابتدا ویژگی‌های توصیفی

جدول ۱. ویژگی‌های توصیفی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی

مقیاس هیجان‌خواهی جنسی	N	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی		چولگی	
				مقدار عددی	خطای معیار	مقدار عددی	خطای معیار
	۶۰۱	۲۲/۵۶	۷/۴۰	-۰/۵۲۵	۰/۱۹۹	۰/۷۸۳	۰/۱۰۰

برای بررسی همبستگی بین مقیاس هیجان‌خواهی جنسی و سن و جنسیت شرکت‌کنندگان از آزمون پیرسون استفاده شد (جدول ۲).

جدول ۲. ماتریس همبستگی نمره کل مقیاس با سن و جنسیت شرکت‌کنندگان

متغیرها	۱	۲	۳
۱. نمره کل مقیاس هیجان‌خواهی جنسی	۱		
۲. سن	۰/۰۲۸ (۰/۰۹۰*)	۱	
۳. جنسیت	۰/۰۰۴ (۰/۹۱۷)	-۰/۰۵۸ (۰/۱۵۳)	۱

روایی محتوایی به شکل کمی، از ضریب نسبی روایی محتوا (CVR) استفاده می‌شود (Lawshe, 1975). برای تعیین CVR از متخصصان درخواست شد تا هرآیتم را براساس طیف سه درجه‌ای از ۱ تا ۳ به ترتیب «ضروری است»، «مفید است ولی ضرورتی ندارد» و «ضرورتی ندارد» بررسی نماید. فرمول ارائه شده برای CVR به صورت $CVR = (N_e - N/2) / (N/2)$ می‌باشد که در این رابطه N_e تعداد متخصصانی است که به گزینه‌ی «ضروری» پاسخ داده‌اند و N تعداد کل متخصصان است. اگر مقدار محاسبه شده از مقدار جدول لاوشه (Lawshe, 1975) بزرگتر باشد اعتبار محتوای آن آیتم پذیرفته می‌شود.

بر اساس نتایج حاصل از جدول ۲، مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با سن شرکت‌کنندگان همبستگی مثبت و معنی‌داری دارد که پایین است و با جنسیت شرکت‌کنندگان ارتباط معنی‌داری یافت نشد. بنابراین، سوال اول پژوهشی مبنی بر "آیا بین مقیاس هیجانی خواهی جنسی با سن و جنسیت نمونه‌ی مورد مطالعه همبستگی وجود دارد؟" پاسخ داده می‌شود.

برای ارزیابی روایی محتوایی از نظر متخصصان در مورد میزان هماهنگی محتوای ابزار اندازه‌گیری و هدف پژوهش، استفاده می‌شود. بعد از اینکه روایی محتوایی مقیاس به صورت کیفی و در مرحله ترجمه و اجرای اولیه تأیید شد، برای بررسی

جدول ۳. پاسخ‌های متخصصان برای سوالات مقیاس هیجان‌خواهی جنسی و مقادیر CVR

شماره سوال	ضروری است	مفید است ولی ضرورتی ندارد	ضرورتی ندارد	CVR محاسبه شده	مقدار CVR جدول لاوشه
۱	۱۱ متخصص	-	-	۱	۰/۵۹
۲	۱۰ متخصص	۱ متخصص	-	۰/۸۱	۰/۶۲
۳	۹ متخصص	۲ متخصص	-	۰/۶۳	۰/۷۸
۴	۱۱ متخصص	-	-	۱	۰/۵۹
۵	۱۰ متخصص	۱ متخصص	-	۰/۸۱	۰/۶۲
۶	۱۱ متخصص	-	-	۱	۰/۵۹
۷	۱۱ متخصص	-	-	۱	۰/۵۹
۸	۱۱ متخصص	-	-	۱	۰/۵۹
۹	۱۰ متخصص	۱ متخصص	-	۰/۸۱	۰/۶۲
۱۰	۱۱ متخصص	-	-	۱	۰/۵۹
۱۱	۱۰ متخصص	۱ متخصص	-	۰/۸۱	۰/۶۲

برای به‌دست آوردن روایی آزمون، علاوه بر روایی محتوایی؛ روایی سازه نیز با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) به شیوه مؤلفه‌های اصلی مورد بررسی قرار گرفت. برای انجام EFA، ابتدا آزمون کفایت نمونه‌برداری (KMO) برای حصول اطمینان از کفایت نمونه حجم نمونه و برای آنکه مشخص گردد همبستگی بین متغیرها در جامعه برابر صفر نیست، آزمون کرویت بارتلت (Bartlett's Test of Sphericity) مورد استفاده قرار گرفت.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، در ارزیابی ۱۱ متخصص همه‌ی سوالات به غیر از سوال ۳ (با ۹ پاسخ ضروری است)، بالاتر از مقادیر در نظر گرفته شده در جدول لاوشه می‌باشد که آن خیلی پایین‌تر از مقدار تعیین شده نمی‌باشد. بنابراین به سوال دوم پژوهش مبنی بر "آیا مقیاس هیجان‌خواهی جنسی از روایی محتوایی در جامعه‌ی مورد مطالعه برخوردار می‌باشد؟" پاسخ داده می‌شود.

جدول ۴. شاخصه‌های معناداری داده‌ها

شاخص‌ها	KMO	آزمون کرویت بارتلت	درجه‌ی آزادی	سطح معناداری
مقیاس	۰/۸۸	۲۷۲۶/۸۵	۵۵	۰/۰۰۱

تعیین تعداد عوامل مناسب برای چرخش عاملی اطلاعات جهت تعیین روایی سازه آزمون، از روش مؤلفه‌های اصلی (ملاک کیسر و نمودار اسکری) و چرخش واریماکس متعامد استفاده شد. بر اساس ملاک کیسر عواملی که ارزش ویژه بزرگتر از ۱ یا ۱/۵ داشته باشند برای چرخش در نظر گرفته می‌شوند (جدول ۵).

نتایج جدول ۴ نشان داد که مقدار KMO مقیاس برابر با ۰/۸۸ بود که بیانگر کفایت حجم نمونه است و مقدار مجذور کای مشخصه کرویت بارتلت در سطح $p=۰/۰۰۱$ برابر با ۲۷۲۶/۸۵ است که از نظر آماری معنادار است. مقدار KMO، ۰/۵۰ ضعیف و مقدار ۰/۶۰ آن قابل پذیرش است و هرچه این مقدار به ۱ نزدیک‌تر باشد، مطلوب است. آزمون بارتلت نیز نشان داد که همبستگی داده‌ها در جامعه صفر نیست. به‌منظور

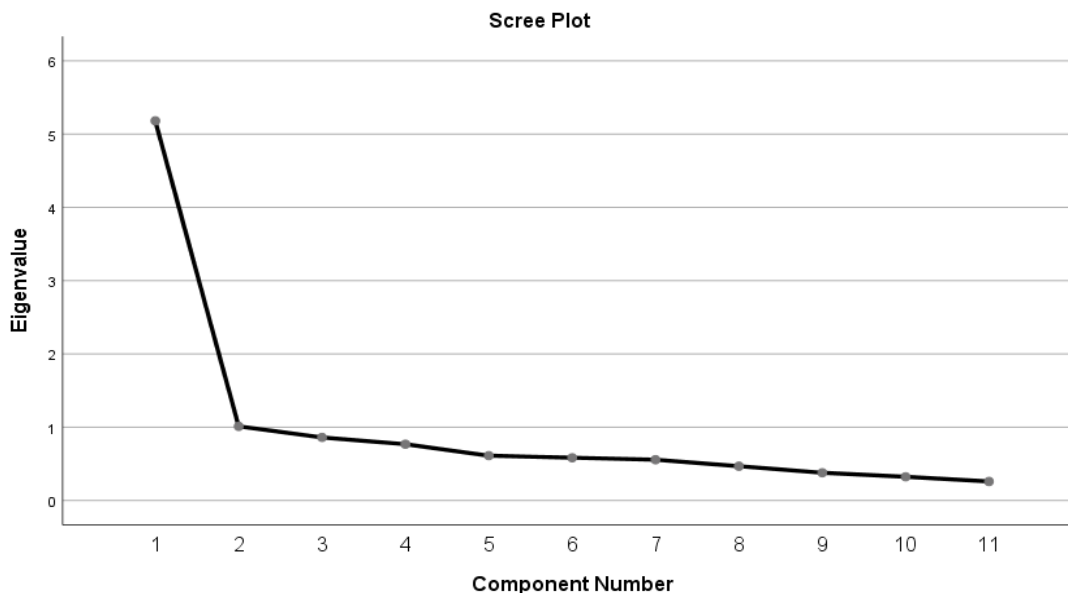
جدول ۵. عامل‌های چرخش یافته به روش واریماکس و ارزش‌های ویژه بعد از چرخش

عامل ۲	عامل ۱	ردیف ماده‌ها
۰/۷۹		۱۰ از بررسی و کاوش درباره تمایلات جنسی خویش لذت می‌برم.
۰/۷۲		۱۱ احساسات و تجربیات جنسی جدید و هیجان‌انگیز را دوست دارم.
۰/۶۸	۰/۴۸	۷ از تماشای فیلم‌های پورن و سکسی لذت می‌برم.
۰/۶۵		۹ من تجربه روابط جنسی جدید و متنوع را دوست دارم.
۰/۶۳		۵ در اقدام به برقراری رابطه جنسی، جذابیت فیزیکی و ظاهری فرد مقابل، بیش از شناخت او برایم اهمیت دارد.
۰/۵۶	۰/۳۷	۲ در رابطه جنسی، هیجانانگیز و لذت جسمی بیشترین اهمیت را برایم دارد.
۰/۸۰		۴ شرکای جنسی‌ام، احتمالاً فکر کنند که من یک فرد "ریسک‌پذیری" باشم.
۰/۷۸		۱ من روابط جنسی "بی‌محابا و بدون کنترل" را دوست دارم.
۰/۵۰	۰/۵۵	۸ گاهی برای اینکه با فردی رابطه جنسی داشته باشم، به او چیزهایی گفته‌ام که در اصل حقیقت نداشته‌اند.
۰/۵۰	۰/۵۵	۶ من از معاشرت با افراد شهوانی لذت می‌برم.
۰/۴۰	۰/۵۲	۳ رابطه جنسی بدون کاندوم، لذت و هیجان بیشتری برای من دارد.
۲/۷۱	۳/۴۸	ارزش ویژه
۲۴/۶۴	۳۱/۶۵	درصد تبیین واریانس
۵۶/۲۹	۳۱/۶۵	درصد واریانس تراکمی

یادداشت: عامل ۱ = جستجوگری هیجانانگیز جنسی فیزیکی؛ عامل ۲ = جستجوگری هیجانانگیز جنسی پرخطر.

نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد که ارزش ویژه ۲ عامل قبل از چرخش بزرگ‌تر از ۱ است و این دو عامل برای چرخش انتخاب شدند. بر اساس ملاک کیسر، عامل اول ۴۷/۰۹٪ و عامل دوم ۹/۱۹٪ واریانس ماتریس را تبیین می‌نماید که بر روی هم این ۲ عامل ۵۶/۲۹ درصد کل واریانس مقیاس را تبیین کردند. با توجه به محتوای گویه‌ها و مبنای نظری سازه، عامل اول به جستجوگری هیجانانگیز جنسی فیزیکی و عامل دوم به جستجوگری هیجانانگیز جنسی پرخطر نام‌گذاری شدند. نمودار اسکری برای تعیین تعداد عوامل قابل چرخش در شیب تغییرات ارائه شده است (شکل ۱).

شکل ۱. نمودار اسکری کتل مولفه‌های استخراجی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی

از پایایی مطلوبی در نمونه‌ی مورد مطالعه برخوردار می‌باشد؟" پاسخ داده می‌شود.

برای روایی سازه همچنین از تحلیل همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج جدول ۶ نشان داد که بین زیرمقیاس‌های جستجوگری هیجان‌ات جنسی فیزیکی و جستجوگری هیجان‌ات جنسی پرخطر همبستگی بالایی وجود دارد ($r = 0.71$, $p < 0.01$). معناداری روابط مذکور در سطحی بالا مبین برخورداری مقیاس هیجان‌خواهی جنسی از روایی سازه مطلوب می‌باشد. همچنین، در پژوهش حاضر برای روایی همگرا (Convergent Validity) از سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی و پرسش‌نامه شخصیت زاکرمن - کلمن استفاده شده است. همان‌طور که در جدول ۶ نشان داده شده است، ارتباط بین هیجان‌خواهی جنسی با رفتار فزون‌کنشی جنسی و عوامل شخصیتی اضطراب- روان‌رنجورخویی، هیجان‌خواهی تکانشی، پرخاشگری-خصومت در سطح $p < 0.01$ معنادار بود. بنابراین، سوال پنجم و ششم پژوهش مبنی بر "روایی همگرایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با سیاهه رفتار فزون-کنشی جنسی و پرسش‌نامه شخصیت زاکرمن-کلمن چگونه است؟" پاسخ داده می‌شود.

بر اساس نتایج حاصل از این نمودار، تعداد عوامل مناسب برای چرخش را ۲ عامل نشان می‌دهد. بر اساس سؤال‌هایی که صرفاً روی یک عامل بارهای بزرگ‌تر از ۰/۳۰ داشته باشند، باقی ماندند. در این تحلیل عامل اول و دوم به ترتیب تبیین‌گر ۳۱/۶۵ و ۲۴/۶۴ درصد واریانس کل می‌باشند. بنابراین، سوال سوم پژوهشی مبنی بر "عوامل اصلی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در نمونه‌ی مورد مطالعه کدامند؟" پاسخ داده می‌شود. به‌منظور بررسی اعتبار مقیاس از روش همسانی درونی (آلفای کرونباخ) استفاده شده است. همسانی درونی کل مقیاس به تفکیک جنسیت از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برآورد گردیده است. دامنه ضریب آلفای کرونباخ از ۰ - ۱ در نوسان می‌باشد که ضریب بالاتر از ۰/۷۰ معمولاً به مثابه ملاک خوب در نظر گرفته می‌شود (Gliem, & Gliem, 2003). ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس، زیرمقیاس‌های جستجوگری هیجان‌ات جنسی فیزیکی و جستجوگری هیجان‌ات جنسی پرخطر برای کل افراد نمونه به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۸۲ و ۰/۷۹؛ برای زنان به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۷۹ و ۰/۷۲ و برای مردان به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۵ و ۰/۸۲ به دست آمد. بنابراین، سوال چهارم پژوهش مبنی بر "آیا مقیاس هیجان‌خواهی جنسی

جدول ۶. همبستگی بین مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با سیاهه فزون‌کنشی جنسی و پرسش‌نامه شخصیت زاکرمن-کلمن

زیرمقیاس‌ها	هیجان‌خواهی جنسی (نمره‌ی کل)	جستجوگری هیجان‌ات جنسی فیزیکی	جستجوگری هیجان‌ات جنسی پرخطر
هیجان‌خواهی جنسی (نمره‌ی کل)	۱		
جستجوگری هیجان‌ات جنسی فیزیکی	۰/۷۷**	۱	
جستجوگری هیجان‌ات جنسی پرخطر	۰/۷۳**	۰/۷۱**	۱
رفتار فزون‌کنشی جنسی	۰/۵۸**	۰/۵۴**	۰/۵۲**
اضطراب- روان‌رنجورخویی	۰/۴۹**	۰/۴۶**	۰/۵۰**
هیجان‌خواهی تکانشی	۰/۶۱**	۰/۵۷**	۰/۶۳**
فعالیت	۰/۰۲	-۰/۰۳	۰/۰۴
مردم‌آمیزی	۰/۰۶	۰/۱۰	-۰/۰۸
پرخاشگری-خصومت	۰/۳۰**	۰/۳۲**	۰/۴۰**

به منظور بررسی روایی افتراقی (Discriminant Validity) مقیاس هیجانی‌خواهی جنسی از t برای مقایسه‌ی گروه‌های مستقل استفاده شد. به همین منظور تعداد ۷۰ نفر در دو گروه دارای نمرات بالا و پایین در سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی کسب کرده بودند، انتخاب شدند. سپس این دو گروه بر اساس نمراتی که در مقیاس هیجانی‌خواهی جنسی کسب کرده بودند، مورد مقایسه قرار گرفتند. میانگین و انحراف استاندارد نمره کل مقیاس هیجانی‌خواهی جنسی برای گروه دارای نمرات بالا ($M= ۲۷/۲۲$, $SD= ۷/۹۰$) و پایین ($M= ۲۲/۰۳$, $SD= ۷/۰۳$) هیجانی‌خواهی جنسی محاسبه شده است (جدول ۳).

در سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی به‌دست آمد. نتایج آزمون t نشان داد که بین نمرات دو گروه در مقیاس هیجان‌خواهی جنسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($P= ۰/۰۰۵$, $t= ۲/۹۰$, $F_{۶۸}= ۲/۴۵$). بنابراین، سوال هفتم پژوهش مبنی بر "روایی افتراقی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی برای دو گروه از افراد دارای رفتار فزون‌کنشی جنسی چگونه است؟" تأیید می‌شود. در پایان برای این گروه نمونه، فراوانی، درصد فراوانی، درصد تجمعی، نمره‌های استاندارد Z و T مقیاس هیجان‌خواهی جنسی محاسبه شده است (جدول ۳).

جدول ۷: نمرات هنجار (نرم) مقیاس هیجان‌خواهی جنسی بر حسب جنس (مرد و زن)

نمره خام	فراوانی		درصد فراوانی		درصد تجمعی		نمره Z		نمره T	
	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
۱۳	۱	۴	۱/۳	۰/۴	۱/۳	۰/۴	-۱/۳۱	-۱/۳۱	۳۶/۸۴	۳۶/۵۸
۱۴	۲۳	۲۹	۸/۱	۹/۱	۱۰/۴	۸/۵	-۱/۱۶	-۱/۱۹	۳۸/۳۹	۳۸/۰۶
۱۵	۲۱	۳۱	۷/۴	۹/۸	۲۰/۲	۱۵/۸	-۱/۰۰۵	-۱/۰۷	۳۹/۹۵	۳۹/۲۸
۱۶	۱۷	۲۴	۶/۶	۷/۶	۲۷/۸	۲۱/۸	-۰/۸۵	-۰/۹۵	۴۱/۵۰	۴۰/۴۹
۱۷	۱۶	۲۲	۵/۶	۶/۹	۳۴/۷	۲۷/۵	-۰/۶۹	-۰/۸۲	۴۳/۰۵	۴۱/۷۰
۱۸	۲۰	۱۹	۷/۷	۶/۶	۴۰/۷	۳۴/۵	-۰/۵۳	-۰/۷	۴۴/۶۱	۴۲/۹۲
۱۹	۲۳	۱۸	۸/۱	۵/۷	۴۶/۴	۴۲/۶	-۰/۳۸	-۰/۵۸	۴۶/۱۶	۴۴/۱۳
۲۰	۱۷	۱۳	۶/۶	۴/۱	۵۰/۵	۴۸/۶	-۰/۲۲	-۰/۴۶	۴۷/۷۱	۴۵/۳۵
۲۱	۸	۲۷	۶/۶	۸/۵	۵۴/۶	۵۴/۶	-۰/۰۷	-۰/۳۴	۴۹/۲۶	۴۶/۵۶
۲۲	۸	۱۲	۲/۸	۳/۸	۶۲/۸	۵۷/۴	۰/۰۸	۰-۲۲	۵۰/۸۲	۴۷/۷۸
۲۳	۸	۱۹	۲/۸	۲/۸	۶۸/۸	۶۰/۲	۰/۲۳	-۰/۱	۵۲/۳۷	۴۸/۹۹
۲۴	۷	۱۵	۲/۵	۴/۷	۷۳/۵	۶۲/۷	۰/۳۹	۰/۰۲	۵۳/۹۲	۵۰/۲۱
۲۵	۳	۷	۱/۱	۲/۲	۷۵/۷	۶۳/۷	۰/۵۴	۰/۱۴	۵۵/۴۸	۵۱/۴۲
۲۶	۳	۱۰	۱/۱	۳/۲	۷۸/۹	۶۴/۸	۰/۷	۰/۲۶	۵۷/۰۳	۵۲/۶۳
۲۷	۶	۱۴	۲/۱	۴/۴	۸۳/۳	۶۶/۹	۰/۳۸	۰/۳۸	۵۸/۵۸	۵۳/۸۵
۲۸	۷	۴	۲/۵	۱/۳	۸۴/۵	۶۹/۴	۰/۵	۸۴/۵	۶۰/۱۴	۵۵/۰۶
۲۹	۲	۶	۰/۷	۱/۹	۸۶/۴	۷۰/۱	۰/۶۲	۸۶/۴	۶۱/۶۹	۵۶/۲۸
۳۰	۷	۵	۲/۵	۱/۶	۷۲/۵	۷۲/۵	۰/۷۴	۷۲/۵	۶۳/۲۴	۵۷/۴۹
۳۱	۹	۹	۳/۲	۲/۸	۹۰/۹	۷۵/۷	۰/۸۷	۹۰/۹	۶۴/۸۰	۵۸/۷۱
۳۲	۴	۴	۱/۴	۱/۳	۹۲/۱	۷۷/۱	۰/۹۹	۹۲/۱	۶۶/۳۵	۵۹/۹۲
۳۳	۵	۵	۱/۸	۱/۶	۹۳/۷	۷۸/۹	۱/۱۱	۹۳/۷	۶۷/۹۰	۶۱/۱۴

۶۹/۴۶	۶۲/۳۵	۱/۹۴	۱/۲۳	۹۵/۳	۸۱/۷	۱/۶	۲/۸	۵	۸	۳۴
۷۱/۰۱	۶۳/۵۶	۲/۱۰	۱/۳۵	۹۵/۶	۸۵/۶	۰/۳	۳/۹	۱	۱۱	۳۵
۷۲/۵۶	۶۴/۷۸	۲/۲۵	۱/۴۷	۹۶/۲	۹۰/۱	۰/۶	۴/۶	۲	۱۳	۳۶
۷۴/۱۲	۶۵/۹۹	۲/۴۱	۱/۵۹	۹۸/۷	۹۱/۲	۲,۵	۱/۱	۸	۳	۳۷
۷۵/۶۷	۶۷/۲۱	۲/۵۶	۱/۷۲	۹۹/۱	۹۶/۸	۰/۳	۵/۶	۱	۱۶	۳۸
-	۶۸/۴۲	-	۱/۸۴	-	۹۷/۹	-	۱/۱	-	۳	۳۹
۷۸/۷۸	۶۹/۶۴	۲/۸۷	۱/۹۶	۹۹/۴	٪۱۰۰	۰/۳	۲/۱	۱	۶	۴۰
۸۰/۳۳	-	۳/۰۳	-	٪۱۰۰	-	۰/۶	-	۲	-	۴۱

نتایج حاصل از بررسی تحلیل عاملی اکتشافی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در نمونه مورد مطالعه نشان داد که گویه‌های این مقیاس در دو عامل جستجوگری هیجان‌ات جنسی فیزیکی و جستجوگری هیجان‌ات جنسی پرخطر بارگذاری شدند و در مجموع این دو عامل ۵۶/۲۹ درصد کل واریانس مقیاس را تبیین کردند. این نتیجه ناهمسو با مطالعه‌ی اولیه کالیچمن و رومپا (Kalichman & Rompa, 1995) بر روی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی بود که سازه تک عاملی برای هیجان‌خواهی جنسی معرفی کرده بود. اما هم‌سو با نتایج پژوهش حاضر، مطالعات بعدی زیرمقیاس و عامل‌های دیگر را برای این مقیاس نشان دادند. به‌عنوان مثال، در مطالعه‌ای که بالستر-آرنال و همکاران (Ballester-Arnal et al., 2018) انطباق و روایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی را در ۱۳۵۰ نفر نوجوان (۶۰۱ پسر و ۷۴۹ دختر)، از سنین ۱۵ تا ۱۸ سال مورد بررسی قرار داده بودند، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی دو مؤلفه-ی جاذبه هیجان‌ات جسمی و جستجوی تجارب جدید را نشان داد که در کنار هم ۴۸/۹۸ درصد از کل واریانس آن را تشکیل می‌دادند. همچنین، سانتوس-ایگلسیاس و همکاران (Santos-Iglesias et al., 2018) در مطالعه‌ای که روایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی را در یک نمونه‌ی ۱۲۷۲ از دانشجویان کارشناسی دگرجنس‌گرای (۴۰ درصد مردان و ۶۰ درصد زنان) اسپانیایی بررسی کرده بودند، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی ساختار دو عاملی (هیجان‌ات جنسی جسمی و رفتارهای جنسی پرخطر) را نشان داد. در مطالعه‌ی دیگر نیز دلیویراسانتوس و همکاران (de Oliveira Santos et al., 2017) انطباق و روایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی را در یک

با استفاده از جدول ۷ می‌توان نمره‌های خام شرکت-کنندگان را به نمره استاندارد تبدیل نمود و با توجه به میانگین ۵۰ و انحراف معیار ۱۰ نمره T آن‌ها را تفسیر کرد. با توجه به نتایج این جدول، در شرکت‌کنندگان مرد و زن که به ترتیب نمرات خام آن‌ها ۲۴ و ۲۲ پایین‌تر است، از هیجان‌خواهی جنسی پایینی برخوردارند و نمرات بالاتر از این مقادیر دارای هیجان‌خواهی جنسی بالاتری هستند. بنابراین، سوال هفتم پژوهش مبنی بر "توزیع نمرات هنجار (نمره Z و T) مقیاس هیجان‌خواهی جنسی بر حسب جنسیت چگونه است؟" پاسخ داده می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی در میان جامعه‌ی آنلاین ایرانی بود. مقیاس مذکور با توجه به مشکلات روانی اجتماعی فرهنگی و بهداشتی که رفتارهای جنسی (خارج از کنترل و غیر نرمال) در گروه‌های مختلفی از کودکان، نوجوانان و بزرگسالان می‌تواند به‌وجود آورد (Seyed hashemi et al., 2019)، و همچنین اهمیت تشخیص این رفتارها برای همبودی با سایر مشکلات روان‌شناختی درون‌فردی و بین‌فردی (Seyed Hashemi & Saadat, 2018)، می‌تواند برای تسریع و تسهیل در اثربخشی تلاش‌های دست‌اندرکاران بهداشت روانی، حائز اهمیت باشد. مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با توجه به شاخصه‌های روان‌سنجی که ذکر شد، می‌تواند در جهت تأمین اهداف پژوهشی و غربال‌گری به متخصصان علوم رفتاری کمک کند.

نتایج مرتبط با نمرات هنجار این مقیاس نیز نشان داد که در مردان و زنان، نمرات خام پایین‌تر از ۲۴ و ۲۲ دارای هیجان‌خواهی جنسی پایینی هستند. این نتایج نیز هم‌راستا با مطالعات دیگر بود که نمرات بالاتر هیجان‌خواهی جنسی را برای مردان گزارش داده بودند (Kalichman & Rompa, 1995; Gaither & Sellbom, 2003; Santos-Iglesias et al., 2018; Morell-Mengual, & Gil-Llario, 2018). به‌طور کلی از یافته‌های این پژوهش می‌توان چنین نتیجه گرفت که مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با در نظر گرفتن نتایج مرتبط با شاخصه‌های روان‌سنجی گزارش شده، زمان لازم برای تکمیل مقیاس و سهولت نمره‌گذاری و تفسیر، ابزار مطلوبی برای سنجش هیجان‌خواهی جنسی در جامعه ایرانی (به‌ویژه در کابران آنلاین) می‌باشد و می‌توان از این مقیاس هم در پژوهش‌های آتی و هم در مراکز درمانی به‌عنوان یک وسیله تشخیصی ضمنی بهره‌مند شد.

نظر به اینکه هر پژوهشی دارای محدودیت‌هایی است، پژوهش حاضر نیز از این امر مستثنی نبوده و با محدودیت‌هایی همراه بود. جامعه و نمونه این پژوهش، محدود به کاربران اینترنتی (آنلاین) بوده و تعمیم نتایج به سایر افراد آفلاین باید با احتیاط صورت گیرد. از این‌رو، پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آتی شاخصه‌های روان‌سنجی این مقیاس در فضای واقعی و گروه‌های بالینی از افراد درگیر در این رفتارهای جنسی مشکل‌زا (افراد مبتلا به ویروس‌های منتقله از تماس جنسی، مبتلا به اختلالات مصرف مواد و...) بررسی گردد تا قابلیت استفاده آن در گروه‌های فوق مشخص شود.

نمونه ۱۹۴۶ نفر از دانشجویان ۱۸ تا ۲۹ ساله پرتغالی بررسی کرده‌بودند، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی یک ساختار دو عاملی با ۹ آیتم را نشان داد که ۵۴/۸۰ درصد از واریانس کل مقیاس را تبیین می‌کرد.

پایایی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس، زیرمقیاس‌های جستجوگری هیجان‌ناخ جنسی فیزیکی و جستجوگری هیجان‌ناخ جنسی پرخطر در زنان به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۷۹ و ۰/۷۲ و برای مردان به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۸۵ و ۰/۸۲ به دست آمد. همچنین، در این مطالعه با استفاده از ضریب گاتمن، مقدار ضریب اعتبار دو نیمه‌سازی برای کل مقیاس در زنان و مردان به ترتیب برابر با ۰/۸۵ و ۰/۸۵ به دست آمد. این نتایج همسو مطالعه‌ی کالیچمن و رومپا (Kalichman & Rompa, 1995) می‌باشد که پایایی و همسانی درونی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۵ گزارش داده‌بود و ثبات زمانی مقیاس برای دو هفته با استفاده از ضریب آزمون-بازآزمون ($r = 0.78$) به دست آمده بود. همچنین، در مطالعات دیگر نیز ۰/۷۰ تا ۰/۸۵ گزارش داده بودند (Ballester-Arnal et al., 2018; de Oliveira Santos et al., 2017; Gaither & Sellbom, 2003).

همچنین، این سازه از روایی همگرایی کافی برخوردار بوده و با رفتار فزون‌کنشی جنسی و عوامل شخصیتی اضطراب- روان‌رنجورخویی، هیجان‌خواهی تکانشی، پرخاشگری-خصوصیت رابطه مثبت و معنی‌داری داشت ($p < 0.01$). نتایج مربوط به روایی افتراقی نیز نشان داد که دو گروه از افراد دارای نمرات بالا و پایین در سیاهه رفتار فزون‌کنشی جنسی در مقیاس هیجان‌خواهی جنسی تفاوت معنی‌داری داشتند ($P = 0.005$). این نتایج همسو با مطالعات کالیچمن و رومپا (Kalichman & Rompa, 1995) و بالستر-آرنال و همکاران (Ballester-Arnal et al., 2018) برای تجزیه و تحلیل‌های اعتبار همگرایی، واگرایی و افتراقی مقیاس هیجان‌خواهی جنسی بود که با مقیاس‌های رفتارهای جنسی پرخطر، اجبارگری جنسی، تعداد شرکای جنسی در شش ماه گذشته و مصرف الکل و سایر مواد مخدر رابطه مثبت و معنی‌داری گزارش داده بودند.

- Donohew, L., Zimmerman, R., Cupp, P. S., Novak, S., Colon, S., & Abell, R. (2000). Sensation seeking, impulsive decision-making, and risky sex: Implications for risk-taking and design of interventions. *Personality and Individual Differences*, 28(6), 1079-1091.
- Eysenck, H. J. (1965). Extraversion and the acquisition of eye blink and GSR conditioned responses. *Psychological Bulletin*, 63(4), 258-270.
- Gaither, G. A., & Sellbom, M. (2003). The sexual sensation seeking scale: Reliability and validity within a heterosexual college student sample. *Journal of Personality Assessment*, 81(2), 157-167.
- Gliem, J. A., & Gliem, R. R. (2003). Calculating, interpreting, and reporting Cronbach's Alpha reliability coefficient for likert-type scales. In *Midwest Research to Practice Conference in Adult, Continugin, and Community Education*, Ohio, USA, (pp. 82-88).
- Gray, J. A. (1967). Strength of the nervous system, introversion-extraversion, conditionability and arousal. *Behaviour Research and Therapy*, 5(3), 151-169.
- Hammelstein, P. (2005). Die deutschsprachige Version der Sexual Sensation Seeking Scale und der Sexual Compulsivity Scale. *Zeitschrift für Sexualforschung*, 18(02), 135-147.
- Kalichman, S. C., & Rompa, D. (1995). Sexual sensation seeking and sexual compulsivity scales: Validity, and predicting HIV risk behavior. *Journal of Personality Assessment*, 65(3), 586-601.
- Kalichman, S. C., Johnson, J. R., Adair, V., Rompa, D., Multhauf, K., & Kelly, J. A. (1994). Sexual sensation seeking: Scale development and predicting AIDS-risk behavior among homosexually active men. *Journal of Personality Assessment*, 62(3), 385-397.
- Kastner, R. M., & Sellbom, M. (2012). Hypersexuality in college students: The role of psychopathy. *Personality and Individual Differences*, 53(5), 644-649.
- Komeili, A., & Bolhari, J. (2018). A review of the world health organization assessment instrument for mental health system: WHO-AIMS. *Quarterly Journal of Nursing Management*, 6(3), 66-77.
- Lameei, V., Lameei, S., Yaghoubi, H., & Mohammadzadeh, A. (2014). The study of factor structure, validity and reliability of the Zuckerman – Alipour, F., Saeidpour, S., & Hasani, J. (2015). The Comparison of Sensation Seeking in Sex Addicts, Stimulant Addicts, Opioid Addicts and Normal Individual. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*, 25(125), 135-138.
- Allen, M. S., & Walter, E. E. (2018). Linking big five personality traits to sexuality and sexual health: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 144(10), 1081.
- Aluja, A., Rossier, J., García, L. F., Angleitner, A., Kuhlman, M., & Zuckerman, M. (2006). A cross-cultural shortened form of the ZKPQ (ZKPQ-50-cc) adapted to English, French, German, and Spanish languages. *Personality and Individual Differences*, 41(4), 619-628.
- Ballester-Arnal, R., Ruiz-Palomino, E., Espada-Sánchez, J. P., Morell-Mengual, V., & Gil-Llario, M. D. (2018). Psychometric properties and validation of the sexual sensation seeking scale in Spanish adolescents: Brief screening method for use in research and clinical practice. *Personality and Individual Differences*, 122, 47-54.
- Burri, A. (2017). Sexual sensation seeking, sexual compulsivity, and gender identity and its relationship with sexual functioning in a population sample of men and women. *The Journal of Sexual Medicine*, 14(1), 69-77.
- Chen, L., Yang, Y., Su, W., Zheng, L., Ding, C., & Potenza, M. N. (2018). The relationship between sexual sensation seeking and problematic Internet pornography use: A moderated mediation model examining roles of online sexual activities and the third-person effect. *Journal of Behavioral Addictions*, 7(3), 565-573.
- Cloninger, C. R. (1986). A unified biosocial theory of personality and its role in the development of anxiety states. *Psychiatric Developments*, 4(3), 167-226.
- de Oliveira Santos, M. J., Ferreira, E. M. S., Duarte, J. C., & da Conceição Ferreira, M. M. (2017). Adaptation and validation of the Sexual Sensation Seeking Scale for Portuguese higher education students. *Revista de Enfermagem Referência*, 4(15), 11-20.
- DeVellis, R. F. (2017). *Scale Development: Theory and Applications* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

- of problematic pornography consumption scale among social networking sites users. *Journal of Psychological Science*, 18(75), 363-372. [In Persian]
- Seyed Hashemi, S. G., Shalchi, B., Yaghoubi, H. (2018). Difficulties in emotion regulation, psychological well-being, and hypersexuality in patients with substance use disorder in Iran, *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 12(1), e10449.
- Shalchi, B., & Seyed Hashemi, S. G. (2017). Internal consistency and confirmatory factor analysis of hypersexual behavior inventory among students. *Journal of the School of Public Health and Institute of Public Health Research*, 15(3), 239-51. [In Persian]
- Shirmohammadi, M., Shahriari, M., Gooshki, E. S., & Kohan, S. (2018). Challenges of Researchers in Performing Sexual Health Research in Iran: A Qualitative Study. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 12(4).
- Velten, J., Brailovskaia, J., & Margraf, J. (2019). Exploring the impact of personal and partner traits on sexuality: Sexual excitation, sexual inhibition, and Big Five predict sexual function in couples. *The Journal of Sex Research*, 56(3), 287-299.
- Wild, D., Grove, A., Martin, M., Eremenco, S., McElroy, S., Verjee-Lorenz, A., & Erikson, P. (2005). Principles of good practice for the translation and cultural adaptation process for patient-reported outcomes (PRO) measures: report of the ISPOR Task Force for Translation and Cultural Adaptation. *Value in health*, 8(2), 94-104.
- Zuckerman, M. (1983). Sensation seeking: A biosocial dimension of personality. In *Individual Differences and Psychopathology* (pp. 99-115). Academic Press.
- Zuckerman, M. (2002). *Zuckerman-Kuhlman personality questionnaire (ZKPQ): An alternative five-factorial model*. In B. de Raad & M. Perugini (Eds.), *Big Five Assessment* (p. 376-392). Hogrefe & Huber Publishers.
- Kuhlman Personality Questionnaire (ZKPQ-50-CC). *Journal of Research in Behavioural Sciences*, 12(1), 67-81. [In Persian]
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28(4), 563-575.
- Mahmood Alilou, M., Hosseinezhad, S. H., Seyed Hashemi, S. G., Hosseinzadeh Khanmiri, B., & Esmaeili Shahna, M. (2020). Hypersexual behaviors, problematic pornography use and mental health in an Iranian online sample: A structural equation model and results of cluster and discriminant function analysis. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, accepted. [In Persian]
- Martín-Fernández, M., Marco, M., Romo, M., & Moyano, M. (2019). Adaptation of the brief sensation seeking scale in Spanish young adults: Psychometric properties and validity evidence. *Current Psychology*, 1-9.
- Reid, R. C., Garos, S., & Carpenter, B. N. (2011). Reliability, validity, and psychometric development of the Hypersexual Behavior Inventory in an outpatient sample of men. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 18(1), 30-51.
- Santos-Iglesias, P., Moyano, N., Castro, A., Granados, M. R., & Sierra, J. C. (2018). Validation of the sexual sensation seeking scale in Spanish samples. *Journal of Personality Assessment*, 100(4), 421-430.
- Seyed Hashemi, S. G., & Saadat, S. H. (2018). *Sexual Addiction: What Clinicians and Therapists Need to Know About it? (Clinical Information, Assessment, Diagnosis and Treatment)*. Tehran, Iran: Farhikhtegan Daneshgah Publications. [In Persian]
- Seyed Hashemi, S. G., Fathi Ahmadabadi, Z., Yaghoubi, H., Hosseinzadeh Khanmiri, B., & Shokrani, R. (2020). Explaining hypersexual behaviors based on attachment styles, psychological dysregulation, and coping strategies in Iranian adolescents. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, accepted. [In Persian]
- Seyed hashemi, S. G., Hosseinezhad, S., & Hosseinabadi, M. (2019). Validity and reliability of the Persian version